

Я відповідаю за все!

Перегортаючи сторінки архівних матеріалів, ми натрапили на пожовклий листок з якимись віршованими рядками. Виявилось, це слова пісні, складеної студентом ЗДІА А. Бойко на честь нашого ВНЗ ще в ту далеку пору, коли він не був ні ЗДІА, ні ЗП, а називався запорізькою філією Дніпропетровського металургійного інституту:

На свете прославленных вузов немало,
На свете немало прекрасных страниц,
Но светят огни моего филиала
Среди заводских запорожских зарниц...

Ты помнишь, как строили, часто не спали,
Как вместе делили беду и успех?
И всё здесь, и все за меня отвечают
И я отвечаю за всех!..

Вдумайтесь: «...и всё здесь, и все за меня отвечают, и Я ОТВЕЧАЮ ЗА ВСЕХ!»! Інакше, певно, і не можна було сказати, тому що саме так думав, почував і діяв не тільки перший ректор інституту Юрій Михайлович Потєбня, не тільки його команда, але й абсолютна більшість тих, кому пощастило споруджувати, створювати свій власний вуз своїми власними руками!

Узагальнення того, що було сказано про Ю. М. Потєбню в зв'язку з його 80-річчям, наштовхує на очевидне порівняння: нескінченний Космос і одна з зоряних систем з її центром, її Юпітером, ядром, яке притягає і відштовхує, — Юрієм Михайловичем Потєбнею.

В проміннях його енергії із зоряних пилинок, що були розсіяні в космічному просторі, зароджувалися, кристалізувалися молоді, “подвійні” та “перемінні” зірки, формувалися сталі “білі карлики” та іноді занепадали “червоні гіганти”, що не віддавали свого світла... Його невичерпна любов до справи усього життя — створення Запорізького індустріального інституту — народжувала спалахи наднових зірок. Щире, відкрите ставлення до оточення притягувало до нього далекі світлі зоряні системи. Однак його Всесвіт не був одноманітним. Навколо нього іноді збиралися темні туманності міжзоряного газу, чорні діри, що поглинали світло... Юпітер завжди був готовий до протистояння, до боротьби. Він не міг прощати лише зраду, лише споживацьке ставлення до життя, лише байдужість...

Здавня звісно, що чим масивніша зірка, тим яскравіше вона світить і, виходить, швидше спалює свою енергію. Юрій Михайлович дійсно був зіркою планетарного розміру та дійсно швидко згорів. Але створений ним Всесвіт існує навколо нас з вами. І на цьому просторі і світять, і гриють, і творять, продовжуючи спільну справу, його учні, його колеги. Не можна навіть перелічити усього того, що вони розповідали у межах друкованих публікацій, знятих на пливку матеріалів, щоб не образити когось

мовчанкою. Однак, спробуємо, все ж таки, нагадати дещо читачеві...

Смко підкреслив роль Потєбні в становленні ВНЗ завідувач кафедри прикладної та будівельної механіки, «проректор першого склику» **Василь Степанович Гавриш**: «...він був локомотивом створювання матеріально-технічної бази нашого ВНЗ...».

І дійсно, кожен намагався бути вартим довіри, яку покладав на нього Юрій Михайлович. Можна навіть сказати, що його боялися але, скоріше, боялися підвести, розчарувати Потєбню...

Безумовно, навколо першого ректора збиралася команда відданих спільній справі енергійних і по-доброму амбіційних

соротників. Труднощі тільки підігрівали бойовий настрій, і кожен був готовий підставити плече, допомогти товаришеві. Відмінною рисою потєбнівської вдачі було вміння, з одного боку, надати підлеглим оперативний простір і при цьому суворо стягувати з них і, з іншого боку, не давати «своїх» в образі. Таким чином про ВНЗ, його колектив і керівника складалися легенди. Звісно, «короля делает свита», як висловився колишній проректор з АГР **Олександр Олександрович Поліщук**. «Мені пощастило, що в моєму житті, в мій долі були такі особистості, як Юрій Михайлович Потєбня, Василь Степанович Гавриш, Ігор Петрович Казачков».

Тетяна Василівна Дрішлюк, завідувача кафедри хімії, з'явилася в полі зору ректора зовсім молодим викладачем, однак Юрій Михайлович побачив у неї талант організатора і педагога. «Поруч з ним, — вважає Тетяна Василівна, — просто неможливо було погано працювати. Він завжди домагався позитивних результатів (навіть ціною життя). Працездатність — от головне, чому навчив мене ректор. Юрій Михайлович мислив стратегічно і вмів дивитися далеко вперед, був патріотом не тільки ВНЗ, але й міста. Створюючи ЗП, він бачив, які перспективи має такий навчальний заклад, як цей інститут необхідний Запоріжжю».

Вчений секретар Вченої ради ЗДІА **Віталій Гаврилович Чуб** поділився спогадами: «Для нас, тоді ще молодих викладачів, аспірантів працювати поруч з ним було одне задоволення, хоча він був дуже суворим. Потєбня — людина максимально організована, того ж домагався й від підлеглих. Навіть його портрет і сьогодні

заряджує мене енергією».

«Дуже сильне враження, — згадує ректор ЗДІА **Володимир Іванович Пожувєв**, — справив на мене Юрій Михайлович Потєбня. Колектив, керований ним, був великий, але він усіх знав, був щирий у своєму інтересі до людей. Панувала атмосфера доброзичливості і взаємодопомоги»...

Працьовитість — ось риса характеру, яку найбільше цінував в Ю. М. Потєбні перший проректор ЗДІА **Євген Якович Швець**. «Якщо хочеш зробити, шукаєш спосіб, якщо не хочеш — причину. Характерною рисою Юрія Михайловича було його прагнення вирішувати оперативні та позитивно ті питання, з якими б не звертався до нього. В цьому я намагаюся йому наслідувати»...

Про постійне підвищення кваліфікації співробітників, якого вимагав Юрій Михайлович Потєбня, нагадав нам голова Ради ветеранів ЗДІА **Віктор Мефодійович Яхненко**: «Одного разу Юрій Михайлович попросив, щоб викладачі під моїм контролем виконали графічну роботу за певний час... Повірте, така увага ректора до кваліфікації членів кафедри сприяла до постійної роботи щодо оновлення інформації за курсами, що викладаються. Принцип змагання було закладено за всіма напрямками діяльності. Кращих заохочували».

В квітні 1980 року прийшла до роботи в ЗДІА головний лікар санаторію-профілакторію **Тетяна Миколаївна Шульга**. Тобто, працювала пліч-о-пліч з Ю. М. Потєбнею три роки. Три роки довжиною в життя... Що особливо вражало її, так це аналітичний склад мислення ректора, його стратегічні здібності. Він думав на десять, двадцять років уперед, був спроможний ризикнути, втілюючи чийсь оригінальну ідею в життя. Наприклад, ректор дав згоду на відкриття першого в Радянському Союзі заїзду матері та дитини до санаторію-профілакторію ЗДІА. Але поставив єдину умову, щоб не було до чого присікатися, щоб зроблено все було за першим класом. І так усьому. Він категорично не погоджувався «пасти задніх»!

Юрій Михайлович був «вічним», з точки зору творчого потенціалу, двигуном, але його фізична оболонка була вже нездатна витримувати такі навантаження. Коли сталося нещастя, врятувати ректора виявилось, на жаль, неможливо...

Закон збереження енергії стверджує: «вона не виникає з нічого і не зникає в нікуди» — лише може бути перетворена з однієї форми в іншу. Енергія творчості Юрія Михайловича Потєбні, його вміння мріяти та перетворювати мрії в реальність, подібно «вічному вогню», зберігаються в стінах його рідного ВНЗ... А може, потай живуть в кожному з нас? Треба тільки відчуті їх в собі та надати їм потрібного напрямку. Адже «всё здесь, и все за меня отвечают, и Я ОТВЕЧАЮ ЗА ВСЕХ!»!

Н. А. Юсупова,

На обрії - нова якість освіти? Або тільки нова концепція?

Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Державної програми розвитку освіти на 2006-2010 роки. Відповідне розпорядження уряду №396 датоване 12 липня 2006 року. Про це повідомляє освітній портал.

Як йдеться в документі, метою Програми є підвищення якості освіти та виховання, інноваційний розвиток, адаптація до соціально орієнтованої ринкової економіки, інтеграція в європейський та світовий освітній простір, забезпечення рівного доступу до одержання якісної освіти, удосконалення механізму управління та фінансування, соціальний захист всіх учасників навчально-виховного процесу, прискорення розвитку вищої освіти як визначального фактора інноваційного розвитку суспільства. Замовником Програми визначене Міністерство освіти України. Йому (разом з Міністерством фінансів, Міністерством економіки, Міністерством у справах родини, молоді та спорту) доручено розробити та подати в тримісячний строк Кабміну проект Державної програми розвитку освіти на 2006-2010 роки. В Концепції підкреслюється (ось, справді, "свіжа" думка, що вражає своєю новизною), що існуюча модель управління освітою не відповідає сучасним вимогам, а обмежене фінансування

привело до погіршення стану освіти в цілому. Автори планують приведення у відповідність до європейських стандартів наукового забезпечення всіх ланок освіти. Взагалі затвердження Концепції дозволить визначити ефективні шляхи реформування в розвитку освіти в Україні й створити сприятливі умови доступу громадян до якісної освіти.

Концепція, за думкою її творців (?), буде сприяти нарощуванню інноваційного потенціалу людини. Також підкреслюється, що освіта в Україні стане більш конкурентноздатною, а людина - захищеною і більш мобільною на ринку праці. Так немає питань. Ми вже згодні! Залишилося визначитися, за чий рахунок такий "банкет"? Саме в цій частині Програми її автори виявилися найбільш невизначними, стверджуючи, що витрати на виконання Концепції будуть здійснюватися за рахунок коштів, *передбачених виконавцями Програми в державному бюджеті та місцевих бюджетах на відповідний рік*, а також, за рахунок *не заборонених чинним законодавством України джерел фінансування* завдяки доведенню витрат на освіту до 10% ВВП. Що ж, поживемо - побачимо...

Всеукраїнська студентська рада щодо боротьби з корупцією

На сьогодні в Україні створено цілий ряд молодіжних громадських організацій, але Всеукраїнська студентська рада при МОНУ - це унікальна молодіжна організація завдяки її виключному статусу, який не має жодна громадська студентська організація. Цей статус - об'єднання органів студентського самоврядування зі статусом консультативно-дорадчого органу при Міністерстві освіти і науки України. Ініціатива створення Всеукраїнської студентської ради є спільною ініціативою студентських лідерів та Міністерства освіти і науки України.

29 травня 2005 року на установчій конференції ВСР було обрано 35 членів Всеукраїнської студентської колегії з регіонів України. Також було прийнято рішення про створення профільних комісій,

які охопили ті сфери, що турбують студентство, а саме: комісія з питань освіти та науки, комісія зі спорту та туризму, комісія з міжнародних зв'язків, комісія з культурно-масової роботи, комісія з інформаційних питань, юридичних питань, соціально-економічна комісія,

комісія з розвитку студентського самоврядування, комісія з реформування освіти, комісія з питань працевлаштування.

"За короткий час існування до ВСР надійшло багато різних пропозицій та звернень щодо студентських проблем. Серед основних найближчих намірів Ради - надання більш широких повноважень органами студентського самоврядування у ВНЗ і як наслідок залучення якомога більшої кількості студентів до участі в студентських організаціях; отримання позитивного міжнародного досвіду та імплементація його в Україні; представництво Всеукраїнської студентської ради в Європейському студентському союзі. Важлива місія органів студентського самоврядування - зробити вищі навчальні заклади територією без корупції".

В рамках програми „Студентському самоврядуванню - реальні права” ВСР при МОНУ ініціює створення постійнодіючої телефонної лінії задля запобігання фактів хабарництва у вищих навчальних закладах. Всі звернення будуть розглянуті та передані до відповідних установ.

За номером (044) 288-04-36 студенти, абітурієнти, батьки можуть отримати консультацію з будь-яких питань. Телефон працює з 15-00 до 20-00 кожного дня, крім суботи та неділі.

З офіційного сайту ВСР

Вибір ВНЗ – справа серйозна...

Саме такий висновок можна зробити після знайомства зі статтею Людмили Марченко в журналі "Освіта України" від 17 липня 2006 року (розміщена на офіційному сайті МОНУ).

"Державна акредитаційна комісія на своєму засіданні оприлюднила результати перевірки діяльності 22 вищих навчальних закладів та їхніх структурних підрозділів. Майже всі вони або їхні факультети, за рішенням ДАК, будуть закриті. Така ж доля протягом 2005 — 2006 років уже спіткала 83 вищих навчальних заклади та структурних підрозділи, які здійснювали підготовку фахівців з істотними порушеннями навчального процесу. З них — 35 ВНЗ державної форми власності.

Студенти, які здобували освіту в цих закладах, продовжуватимуть навчання в базовому ВНЗ (якщо було закрито філію) або на аналогічному факультеті і за такою самою спеціальністю в іншому вищому навчальному закладі міста чи області. Для цього студенти мають скласти перехідні іспити, щоб визначити за рівнем знань,

на який курс їх зарахувати. Відстежує виконання цих процесів департамент вищої освіти МОНУ...

Основними критеріями для прийняття рішення є наявність відповідного кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного забезпечення і рівень знань студентів. Так, у Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій лекції з фундаментальних і фахових дисциплін зі спеціальності "Правознавство" читали ст. викладачі з базовою юридичною освітою, які не мають ані наукових ступенів, ані вчених звань.

Не краща ситуація й в інших ВНЗ. Чимало істотних порушень було виявлено у Львівського факультету Дніпропетровського університету залізничного транспорту, Рівненському НКП Київського університету права НАН України, Кримського факультету Українського держуніверситету економіки і фінансів, Української академії дизайну та інших...

Більшість порушень, як зауважив на засіданні ДАК заступник голови Державної інспекції навчальних закладів Володимир

Мудрик, є типовими і на них неодноразово зверталася увага. Це — діяльність без ліцензії, відповідних дозволів місцевих органів самоврядування, неналежний рівень ресурсного забезпечення.

— Зазвичай рішення щодо припинення освітньої діяльності ВНЗ приймаються консенсусом, - прокоментував в.о. міністра освіти і науки Станіслав Ніколаєнко. — Що можна заперечити, коли в університеті немає кадрів, а показник успішності з базових дисциплін — нуль відсотків?..

Деякі філії зарубіжних ВНЗ неліцензовані навіть у своїй країні. МОН не може погодитися з діяльністю освітніх установ, в яких імітується навчальний процес і, до того, за це "викачуються" гроші. Закриваючи такі ВНЗ та їхні структурні підрозділи, міністерство лише зміцнює систему української освіти. Мета міністерства - не знищити, а оновити, осучаснити і серйозно підвищити рівень освітньої діяльності ВНЗ. Зробити все, аби в Україні була якісна освіта, яка відповідала б державним і міжнародним стандартам.